

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **F. R.**, bývajúcí v M.M., zastúpený JUDr. P. M., advokátom v B., proti žalovanej : **D. K.**, bývajúca v P., zastúpená JUDr. R. C., advokátom v T., o **určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 127/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. mája 2012 sp. zn. 11 Co 146/2011, 11 Co 147/2011

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9. mája 2012 sp. zn. 11 Co 146/2011, 11 Co 147/2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 16. júna 2009 č.k. 16 C 127/2006-320 určil, že kúpna zmluva uzavretá dňa 5. júna 2006 v znení jej dodatku zo dňa 1. augusta 2006 uzavretá medzi žalobcom a A. R. ako predávajúcimi a žalovanou 1/ ako kupujúcou, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území M., parc. č. X.-zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², parc. č. X.-záhrada o výmere X. m², dom č. súpisné X. na parc. č. X. zapísané na LV č. X. Správy katastra T., je neplatná. Vyslovil, že žalovaná je povinná zaplatiť zástupcovi žalobcu trovy právneho zastúpenia vo výške 5 625,42 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že po vykonanom dokazovaní a právnom posúdení dospel k záveru, že napádaný právny úkon je absolútne neplatný. K uzavretiu spornej zmluvy došlo 5. júna 2006, k uzavretiu dodatku k zmluve 1. augusta 2006. Z výpovedí svedkov J. R., J. K., T. Š., M. P., M. G. vyplýva, že predávajúca A. R. nemala nikdy v úmysle previesť vlastníctvo k nehnuteľnostiam a mala za to, že podpisuje doklady ohľadne svojej opatery. Potreba jej opatery a starostlivosti vyplýva nielen

z predložených lekárskejších správ ale aj vzhľadom na vek a celkový zdravotný stav. Nebolo sporné ani podľa vyjadrenia žalobcu, ktorý mal zdravotné problémy, že v spornom období nebol schopný túto starostlivosť zabezpečiť. Svedkovia D. a F. K. potvrdili starostlivosť o A. R., ale predtým uvedení svedkovia potvrdili aj skutočnosť, že im bránili v návštevách a A. R. sa vyjadřila, že v dome nechce byť, boli nútení volať políciu a starostu obce. Už to samo osebe nasvedčuje skutočnosti, že v rodine žalovanej nechcela bývať, čo bolo potvrdené aj svedeckými výpoveďami. Z predložených dokladov ďalej vyplýva, že dňa 4.8.2006 bola A. R. doporučená na psychiatrické liečenie, teda nemožno konštatovať, že by 1.8.2006 (a zrejme ani dňa 5.6.2006) urobila právny úkon – spornú zmluvu slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. V tomto smere v neprospech žalovanej nasvedčuje aj to, že nepodpísala návrh na vklad. Je tiež nesporné – vyplýva to nielen z výpovede žalobcu ale aj svedkov, že žalobca v období uzavretia zmlúv požíval nadmieru alkohol, podrobil sa liečbe a práve v tom čase zmluvu podpísal, teda ak je jeho podpis aj pravý, súd sa priklonil k názoru, že tak neurobil slobodne a vážne. Nebolo teda zo strany žalovanej vyvrátené tvrdenie a uvedené dôkazy, že skutočne k podpisu zmluvy došlo slobodne a vážne na strane oboch predávajúcich, sú preukázané pochybnosti o ich spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu a preto mal za to, že ak malo dôjsť k podpisu zmluvy, resp. jej dodatku, nebolo tak urobené v dobrej viere a tento úkon odporuje nielen citovaným ustanoveniam zákona, ale aj ustanoveniu § 3 Občianskeho zákonníka a prieči sa dobrým mravom. Vykonaným dokazovaním (výpoveďami svedkov) bolo preukázané, že predávajúcej A. R. nebola poskytnutá riadna starostlivosť, rodina žalovanej bránila návštevám najbližších príbuzných, musela byť volaná políciou a starosta, teda ich postup sa javí prinajmenšom ako účelový. Je tu daný aj naliehavý právny záujem na takejto žalobe a to ochrane vlastníckych práv žalobcu, ktorý nemá vyriešenú bytovú otázku. Obranu žalovanej považoval za účelovú, nakoľko relevantným spôsobom nevyvrátila tvrdenia žalobcu a svedecké výpovede, pričom žalobca v celom rozsahu uniesol dôkazné bremeno.

Okresný súd Trnava doplnujúcim rozsudkom z 15. marca 2011 č.k. 16 C 127/2006-367 určil, že žalobca je spoluvlastníkom nehnuteľností katastrálne územie M., zapísaných na LV č. X. Správy katastra T., ako parc. č. X.-zastavané plochy a nádvorie o výmere X. m², parc. č. X.-záhrada o výmere X. m² a dom súpisné č. X. na parc. č. X. v podiele 1/2 a do dedičstva po A. R., zomrelej X., patrí spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 na predmetných nehnuteľnostiach.

V odôvodnení uviedol, že už rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 16 C 127/2006-320 zo dňa 16. júna 2009 rozhodol v časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorú vyslovil za neplatnú, v ďalšej časti bolo potrebné rozhodnúť o ďalšom nároku, a to v časti určenia vlastníctva. Vzhľadom na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy bolo potrebné vyhovieť aj návrhu v časti určenia vlastníckych podielov na nehnuteľnostiach za účelom navrátenia do pôvodného stavu a právnej istoty účastníkov konania. S odkazom na doposiaľ vykonané dokazovanie a dôvody rozhodnutia súdu v časti určenia neplatnosti zmluvy vyhovel návrhu aj v časti určenia spoluvlastníckych podielov.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 9. mája 2012 č.k. 11 Co 146/2011-415, 11 Co 147/2011 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a doplniaci rozsudok tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Uložil žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 3 151,83 € titulom trov právneho zastúpenia do rúk jej advokáta do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu došiel k záveru, že súd prvého stupňa síce zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov však došiel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec i nie celkom správne právne posúdil. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca a A. R. na strane predávajúcich so žalovanou na strane kupujúcej uzatvorili tak kúpnu zmluvu ako aj dodatok k kúpnej zmluve, predmetné právne úkony podpísali, pričom právne úkony boli urobené slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Dôkazné bremeno preukázania, že tak žalobca ako aj A. R. konali pri uzavretí kúpnej zmluvy a dodatku k kúpnej zmluve v duševnej poruche, ktorá ich robila na tieto právne úkony neschopnými, zaťažovalo žalobcu, ktorý uvedené skutočnosti tvrdil. Zo strany žalobcu boli predložené lekárske správy týkajúce sa tak jeho osoby ako aj A. R., rovnako na základe jeho návrhu boli vypočutí v konaní svedkovia, na základe ktorých dôkazov malo byť preukázané, že tak on ako aj A. R. nemali v úmysle kúpnu zmluvu týkajúcu sa v žalobe špecifikovaných nehnuteľností uzatvoriť a v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy ako aj dodatku k kúpnej zmluve konali v duševnej poruche, ktorá ich robila pre tento právny úkon neschopnými. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné mať pochybnosti o schopnosti tak žalobcu ako aj A. R. robiť právne úkony s prihliadnutím na ich zdravotný stav, avšak z obsahu spisového materiálu nevyplývalo, že v čase podpísania kúpnej zmluvy ako aj dodatku k kúpnej zmluve títo konali v duševnej poruche, pre ktorú by boli nespôsobilí predmetné právne úkony urobiť. S prihliadnutím na to, že žalobca neunesol dôkazné

bremeno svojich tvrdení ohľadne neschopnosti urobiť právny úkon – uzatvoriť kúpnu zmluvu a dodatok k kúpnej zmluve vzhľadom na duševnú poruchu a teda bolo potrebné dospieť k záveru, že takýto právny úkon žalobcu ako aj právny úkon A. R. sú právne perfektnými. Uvedené dôvody ho viedli k tomu, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu v časti určenia neplatnosti uzatvorenej kúpnej zmluvy a dodatku k kúpnej zmluve zamietol. Žalobca mal nepochybné naliehavý právny záujem na určení neplatnosti uzatvorenej kúpnej zmluvy a dodatku k kúpnej zmluve, nakoľko v prípade vyhovenia jeho žalobe príslušná správa katastra na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku v katastri by obnovila pôvodný zápis a vyznačila stav pred uzatvorením týchto právnych úkonov. Uvedené však neplatí pre žalobu žalobcu v časti určenia, že je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v 1/2 a spoluvlastnícky podiel v 1/2 patrí do dedičstva po A. R., nakoľko i bez takéhoto určenia by kataster v prípade vyhovenia žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a dodatku k kúpnej zmluve vykonal v katastri nehnuteľností zápis, na základe ktorého by došlo k obnoveniu zápisu spoluvlastníckeho práva v prospech tak žalobcu ako aj A. R.. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, že je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v 1/2 a spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 patrí do dedičstva po A. R.. Z uvedených dôvodov preto dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe v tejto časti rozhodnuté podľa § 220 O.s.p. zmenil a žalobu v tejto časti zamietol.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., teda že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ako aj ustanovením § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., nakoľko rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal na skutočnosť, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaných dôkazov bolo možné mať pochybnosti o schopnosti tak žalobcu ako aj A. R. robiť právne úkony s prihliadnutím na ich zdravotný stav, avšak z obsahu spisového materiálu nevyplývalo, že v čase podpísania kúpnej zmluvy ako aj z dodatku k kúpnej zmluve títo konali v duševnej poruche, pre ktorú by boli nespôsobilí predmetné právne úkony urobiť. S vyššie uvedeným názorom odvolacieho súdu nie je možné sa stotožniť, nakoľko v konaní vykonanými dôkazmi a najmä znaleckými posudkami bolo jednoznačne preukázané, že žalobca a aj A. R., konali v čase podpísania kúpnej zmluvy ako aj jej dodatku v duševnej poruche, ktorá ich robila na tieto právne úkony neschopnými. Svedčí o tom jednak psychiatrický posudok MUDr. D. Š. a MUDr. M. P. č. X. zo dňa 17.9.2008, kde je uvedené, že žalobca trpel duševnou poruchou, pre ktorú bol v tomto čase až do 2.8.2006

hospitalizovaný na mužskom oddelení P. s diagnózou alkoholická halucinóza, znalecký posudok Mgr. A. N. č. X. zo dňa 22.1.2009, kde je konštatované, že podľa celkového písomného obrazu ako i spôsobu vyhotovenia podpisov sa dá predpokladať, že v čase ich vzniku bol žalobca pod vplyvom alkoholu, ako aj výpoveď svedka MUDr. F. K., ktorý uviedol že A. R. ošetroval od času, kedy sa presťahovala do P.. Trpela na kardiovaskulárne ochorenie, ktoré ohrozovalo jej život, trpela tiež na mozgové ochorenia, bola odkázaná na starostlivosť inej osoby. Keď ju navštívil v rodine žalovanej bola dezorientovaná, jej stav vzbudzoval dojem, že sa jedná o ohrozenie a preto ju odporučil na hospitalizáciu. Odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že k podpísaniu kúpnej zmluvy, resp. dodatku došlo podvodným konaním zo strany žalovanej a jej matky D. K., ktoré po predchádzajúcej vzájomnej dohode a úmysle previesť predmetnú nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovanej, využili ich zlý zdravotný stav a opitosť žalobcu a jeho matky a v tvrdení, že vybavila opatrovateľský príspevok na opatrovanie A. R. žalobcom, za tým účelom dali dňa 5.6.2006 podpísať žalobcovi a jeho matke listiny, ktoré v skutočnosti neboli určené na zaobstaranie sľubovaného príspevku, ale na kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, ktoré ale žalobca, resp. jeho matka nemali v úmysle predať. Predmetná skutočnosť bola nerozporne preukázaná viacerými svedeckými výpoveďami, trestným oznámením, ktoré dňa 5.10.2006 podala A. R., opodstatnenosť tvrdení žalobcu o neplatnosti kúpnej zmluvy, resp. dodatku z dôvodu podvodného konania žalovanej potvrdzuje aj fakt, že voči žalovanej a jej matke D. K. je v súčasnosti pred Okresným súdom Trnava vedené trestné konanie vo veci zločinu podvodu spolupáchateľstva podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm.a/ Trestného zákona sp. zn. 2 T 8/2011. Povinnosťou odvolacieho súdu okrem iného bolo sa riadne vysporiadať aj s vyššie uvedenými tvrdeniami žalobcu. Toto sa však nestalo, t.j. odvolací súd sa žiadnym spôsobom s uvedenou námietkou žalobcu nijako nevysporiadal a preto je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné. Dovolateľ namietal aj nesprávne právne posúdenie predmetnej veci zo strany odvolacieho súdu v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ktoré spočíva v tom, že odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že kúpna zmluva, resp. dodatok, sú absolútne neplatné z dôvodu ich rozporu s ustanovením § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o vzhlád kúpnej zmluvy, táto je koncipovaná tak, že na jej zadnej strane sa nachádzajú iba podpisy účastníkov zmluvy bez textu, pričom text kúpnej zmluvy je veľkoryso rozmiestnený na predchádzajúcich stranách a zmluvy neboli v čase podpisu zviazané. Tieto obsahujú až zviazanie notárskeho úradu. Z vyššie uvedeného bez akýchkoľvek rozporov rezultuje, že kúpna zmluva a dodatok sú v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka

absolútne neplatné, nakoľko nebola dodržaná požiadavka Občianskeho zákonníka na ich formu.

V otázke naliehavého právneho záujmu odvolací súd napádaným rozhodnutím rozhodol v rozpore so svojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami a vyslovil názor, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, že je spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti v 1/2 a spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 patrí do dedičstva po A. R.. Poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 11 Co 207/2007-67 zo dňa 28.9.2007. Vyššie uvedené konanie odvolacieho súdu je jednoznačne v rozpore so základnými zásadami občianskeho súdneho konania a najmä so zásadami právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu, žalobe vyhovel, teda vyslovil, že predmetná zmluva je neplatná a určil, že žalobca je spoluvlastníkom nehnuteľností v 1/2 tak, ako sú uvedené v petite žaloby a 1/2 spoluvlastníckeho podielu patrí do dedičstva po nebohej A. R..

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Vady v zmysle § 237 O.s.p. dovolateľ síce nenamietal (bližšie ich nešpecifikoval), tieto však najavo v dovolacom konaní nevyšli.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov obce, fyzických osôb, právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie (§ 219 O.s.p.) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov v nesprávnom právnom skutkovom zistení, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnomu skutkovému zisteniu a na ním založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdom prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu, ktoré zásady dostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 273/2007 Z.z. vrátane novely uskutočnenej zákonom č. 348/2008 Z.z. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným

skutkovým zisteniam, dospel len na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Na to, aby ich mohol inak zhodnotiť, ich musí v odvolacom konaní opäť vykonať.

Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad v danej veci nepostupoval, keď vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z časti z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, na základe ktorých ale dospel k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil iný právny záver bez toho, aby doplnil alebo opakovane dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa v celom rozsahu.

Žalobca sa domáhal voči žalovanej určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej ním a A. R. ako predávajúcimi a žalovanou ako kupujúcou dňa 5.6.2006 v znení jej dodatku zo dňa 1.8.2006, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území M. parc. č. X.-zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², parc. č. X.-záhrada o výmere X. m² a dom súpisné č. X. na parc. č. X. zapísaný na LV č. X. Správy katastra T. a súčasne sa domáhal určenia vlastníckeho práva k sporným hnutelnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území M. v podiele 1/2 s tým, že druhá 1/2 patrí do dedičstva po nebohej A. R.. Žalobca ako aj jeho matka namietali, že nikdy nemali v úmysle predat' sporné nehnuteľnosti, a listiny ktoré podpisovali boli za účelom poskytnutia opatery a potrebnej starostlivosti pre svoju matku. Súdom prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a to jednak listinnými dôkazmi a jednak výpoveďami svedkov uzavrel, že napádaný právny úkon je absolútne neplatný, výsluchom svedkov bolo v konaní preukázané, že nebohá A. R. nemala nikdy v úmysle previesť vlastníctvo k nehnuteľnostiam a mala za to, že podpisuje doklady ohľadom svojej opatery. Žalobca taktiež v tomto období mal zdravotné problémy a nebol schopný zabezpečiť starostlivosť o matku. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že nebohá A. R. mala psychické problémy a možno konštatovať, že zmluvu ako aj jej dodatok neurobila slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, nepodpísala ani návrh na vklad. Taktiež žalobca v čase podpisu zmluvy o prevode nehnuteľností požíval nadmieru alkohol, podrobil sa protialkolickej liečbe, čo vyplynulo jednak z jeho výpovede a aj z výpovede svedkov, a teda ani z jeho strany nedošlo k podpisu zmluvy slobodne a vážne. U oboch predávajúcich sú preukázané pochybnosti v spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. V porovnaní s uvedeným odvolací súd, ktorý na pojednávaní dňa 9. mája 2012 zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi a následne uzavrel, že tak žalobca ako aj A. R. predmetné právne úkony podpísali, pričom právne úkony boli urobené slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. V danej veci dôkazné bremeno preukázanie, že tak žalobca ako aj A. R. konali pri uzavretí kúpnej

zmluvy a dodatku k kúpnej zmluve v duševnej poruche, ktorá ich robila na tieto právne úkony neschopnými, zaťažovalo žalobcu, ktorý uvedené skutočnosti tvrdil. Zo strany žalobcu boli predložené lekárske správy týkajúce sa tak jeho osoby ako aj A. R., rovnako na základe jeho návrhu boli vypočutí v konaní svedkovia, na základe ktorých dôkazov malo byť preukázané, že tak on ako aj A. R. nemali úmysel kúpnu zmluvu týkajúcu sa v žalobe špecifikovaných nehnuteľností uzatvoriť a v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy ako aj dodatku k kúpnej zmluve konali v duševnej poruche, ktorá ich robila pre tento právny úkon neschopnými. Na základe vykonaných dôkazov mal teda odvolací súd pochybnosti o schopnosti žalobcu ako aj A. R. robiť právne úkony s prihliadnutím na ich zdravotný stav avšak z obsahu spisových materiálov nevyplývalo, že v čase podpísania kúpnej zmluvy ako aj dodatku, títo konali v duševnej poruche, pre ktorú by boli nespôsobilí predmetné právne úkony urobiť. K takému odlišnému záveru mohol odvolací súd dospieť len na základe čiastočného prehodnotenia vykonaných dôkazov (výpovede svedkov).

Obsah zápisnice z pojednávania pred odvolacím súdom z 9. mája 2012 (č.l. 412, 413) svedčí o tom, že odvolací súd vykonával dokazovanie, avšak iba listinami a to kúpnu zmluvou, dodatkom k kúpnej zmluve, prepúšťacou správou, lekárskou správou o zdravotnom stave A. R., psychiatrickým posudkom žalobcu, zdravotnou dokumentáciou A. R., znaleckým posudkom Mgr. A. N., avšak dokazovanie výsluchom svedkov vypočutých v konaní pred súdom prvého stupňa nevykonával.

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia

odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

So zreteľom na vyššie uvedené procesné pochybenie odvolacieho súdu dospel dovolací súd k záveru, že v predmetnom konaní došlo k tzv. inej procesnej vade konania, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na túto procesnú vadu konania zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). S prihliadnutím na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie, nezaoberal sa ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní (vrátane námietky, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom poučení).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová